

AFGHANISTAN

Karim Saïd van Schaakvereniging Geleen heeft de volgende bijdrage geleverd over schaken in Afghanistan.

„In Afghanistan wordt al eeuwenlang schaak gespeeld. Hoewel de meesten het een mooi spel vinden was het de laatste vijf jaar verboden. Voor schaakspelen kon men gevangenisstraf krijgen. Het is fijn dat aan die tijd een einde is gekomen. Nu kan het schaakspel weer vrijuit gespeeld worden. Bij vriendschappelijke partijen wordt meestal de oude stijl van het schaken gespeeld, maar bij officiële wedstrijden wordt de Europese schaakstijl gehanteerd.

Iets meer over de oude speelwijze. Een pion mag van zijn oorspronkelijke positie maar één veld naar voren gaan. En als de pion het laatste veld bereikt (promotie), wordt het een stuk dat overeenkomt met het stuk dat in de beginpositie op dat veld stond maar dan natuurlijk van de andere kleur. De oorspronkelijke positie van de koning is het veld overeenkomend met de kleur van de koning (in tegenstelling tot het Europese spel waar de koning in de kleur bepaalt).

Vanwege de 23 jaar durende oorlog zijn er minder officiële schaakwedstrijden gespeeld in Afghanistan. Schaken is een gevecht tussen twee oorlogsmachten. De stijl is Indisch, omdat in India bij gevechten olifanten werden gebruikt. Bij de oorlogsvoering werden drie soorten van machten gebruikt: soldaten, paarden en olifanten. Bij de aanval werden er koetsen gebruikt en bij de verdediging sterke muren en torens. De koning was de belangrijkste figuur voor wie alles geofferd werd, zo ook in het schaakspel. Bij gevaar moet de koning naar een veilige plaats gebracht worden, wat bij het huidige schaakspel als rokade wordt

betiteld. De koning was een symbool en niet erg actief. Hij gaf bevelen aan zijn kortst bijzijnde persoon, de vizier, die in het land regeerde. Daarom heeft de dame (vizier) in het schaakspel meer velden onder controle. Omdat koning en vizier naast elkaar staan en beide op olifanten rijden, staan ze in het schaakspel naast deze olifanten. Vroeger hadden paleizen torens voor de verdediging en was bij de aanval een koets gebruikelijk. Daarom is in het schaakspel een (muur)toren bij verdediging en een koets bij aanval. In het schaakspel staat een paard naast de torens omdat deze als een koets gebruikt kan worden. De torens staan op de hoeken, omdat die de (muur) torens zijn van een paleis."

● Marcel Frenken is clubkampioen geworden van SV Geleen. We zien hier de eindfase van twee partijen van hem.
Marcel Frenken – Frans Hanssen (commentaar: Frans Hanssen)

ZIE DIAGRAM 1

De stelling na 23. b4 exf3!

24. gxf3 Te3

(Niet het sterkste. Maar ik kwam langzaam in tijdnood)

Diagram 2

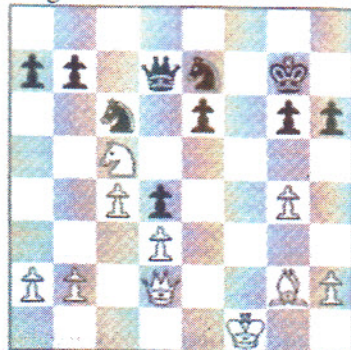
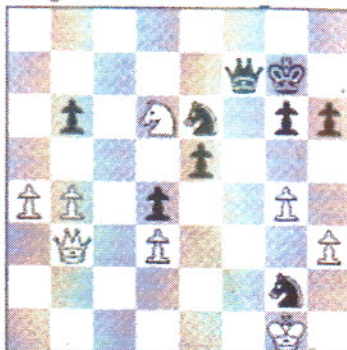

Diagram 3

ZIE DIAGRAM 3

39....Df3??

(Na De7 of Dd7 blijft zwart gewoon een stuk voor)

40. Dxe6 Pe3?

(Na De3 behaalt zwart remise door eeuwig schaak)

41. Dxe5+ Df6? 42. Pe8+ en zwart gaf op (1-0).

● Ronny Willen (Geleen 1) sloot het competitie seizoen af met een opmerkelijk mat. Dit gebeurde in de partij tegen Fabian Miesen (DJC Stein). De stelling waarmee de partij werd besloten, was bepaald niet alledaags. Hij lokte de vijandelijke koning naar veld b5 en speelde vervolgens 26. c4. Mat!

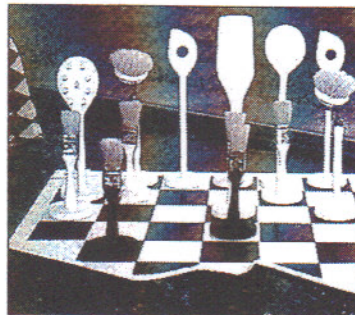
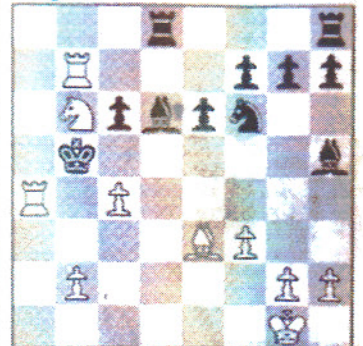
ZIE DIAGRAM 4

● Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst: Diana Dalemans uit Hoensbroek heeft het Nederlands kampioenschap behaald bij de kinderen tot en met acht jaar!

● De vereniging MSV-VSM wil de liefhebbers niet de mogelijkheid onthouden om te kunnen schaken. Daarom organiseert MSV-VSM gedurende de zomermaanden een Open Maastrichts Zomerschaakkampioenschap 2003.

Dit gaat dinsdag 8 juli van start en duurt tot en met dinsdag 2 september. Echter, u kunt zelf kijken wanneer u mee kunt spelen en wanneer niet. Uiteraard hebben mensen die vaak meedoen een grotere kans op de titel. Er wordt wekelijks op dinsdagavond gespeeld in buurtcentrum De Romein, Potteriestraat 30 in Maastricht. Om 20.00 uur wordt de indeling gemaakt, dus wie mee wilt spelen moet dan present zijn. Speeltempo: 40 zetten in 1 uur en 3 kwartier, gevolgd door 1 kwartier voor de rest van de partij. Deelname staat open voor iedereen, lid of geen lid van MSV-VSM. Informatie: Jos Uiterwijk (043-3259752).

Diagram 4

Schaakspel van keukengerei.

Foto Joris Leyten

25. Ld3

(het enige)

25....De7?

(Hier had ik

Pxd3

moeten

spelen)

26. bxc5 Df6 27.

Tf1?

(Hier ging Marcel

in de fout.. Goed

was Kg1)

27....Dxf3+?

(Weer mist zwart

hier de winst: Dd4

28.Kg2 Txd3

29.Pb3 Dxc4 en

wint)

28. Kg1 Dh3 29.

Lf5 Txa3?!

(Goed was Dxf5)

30. Lxh3 Txb3 31.

cxd6

en wit won snel.

(1-0)

Marcel Frenken –

Frans Hanssen

ZIE DIAGRAM 2

De stelling na wits 28e zet.

28...Dc8

(Ook goed was Dd6. Ik had hier nog 6 minuten)

29. b4 e5 30. h3 Pd8?!

(Beter was b6)

31. Df2?!

(Beter was De1)

31...b6 32. Pe4 De6 33. c5?!

(Na lang denken gespeeld, maar niet goed)

33...Pd5 34. Db2 Pe3+ 35. Kg1 Df7

36. cxb6 axb6 37. a4 Pe6!

(Zwart staat op winst, maar beide spelers hadden niet veel tijd meer)

38. Db3 Pxd2

(Als de koning terugslaat volgt Pf4+)

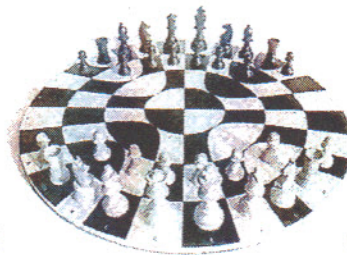
39. Pd6

SMAAKMAKER

Sytze Faber zal in z'n vuistje hebben gelachen. De comitévoorzitter van het Nederlands Kampioenschap in Leeuwarden kreeg voor aanvang van het NK nogal wat kritiek. Bijvoorbeeld van Jan Timman. Die is helemaal geen Faber-fan en nam principieel niet deel aan het NK omdat er niet wordt gewerkt met startgeld. En diverse spelers waren het niet eens met de wildcard die aan de 16-jarige Daniël Stellwagen werd verstrekt. Maar wie het laatst lacht, lacht het best. En die lachende is ongetwijfeld Sytze Faber. Hij kan terugzien op een zeer geslaagd NK. Er was prima publiciteit bij zowel radio, televisie als de gedrukte media. En uitgerekend de omstreden deelnemer Daniël Stellwagen werd de grote smaakmaker. Stellwagen had een droomstart met een score van 4 punten uit 4 partijen. Daarna won hij geen partij meer (omdat toen pas de zwaarste tegenstanders kwamen), maar inmiddels stond hij vol in de schijnwerpers en met 5,5 uit 9 werd hij toch nog gedeeld tweede. Een klassering waarvan niemand had durven dromen. De jongeman die net over is naar de zesde klas van het gymnasium, mocht zomaar even een prijs van 6350 euro in z'n zak steken. Bij de prijsuitreiking haalde presentator

Hans Böhm elke deelnemer naar voren voor een korte quote en een aardigheidje: voor ieder had hij een passend zakje Oudhollands snoep. Voor Stellwagen had hij amandelbollen in petto: zacht van buiten, maar hard van binnen. Stellwagen dus. Wat 'n talent! In een reportage op televisie werd hij 'tovenaar' genoemd. Nou, daar sluiten we ons nog even niet bij aan. De enige tovenaar in de schaakgeschiedenis was wereldkampioen Tal, de 'tovenaar van Riga'. Maar de scholier uit Soest is wel het grootste schaaktalent dat Nederland rijk is. Hij scoorde in het NK zijn tweede grootmeesternorm. Hij lijkt in sneltreinvaart de jongste grootmeester in de Nederlandse geschiedenis te worden. Daarvoor is nog één grootmeesternorm nodig, plus een kleine ratingwinst. En dan? Hoe ziet zijn toekomst eruit? Eerst moet hij nog een jaar naar het gymnasium en dan gaat hij misschien biologie studeren. Of misschien profschaker? Wie weet?

Opmerkelijk was hoe ontspannen de debutant in het NK speelde. Hij was de jongste speler die ooit aan

Een ontwerpburo uit Eindhoven heeft een rond schaakbord ontworpen. De spelregels zijn hetzelfde als bij het gewone schaak en het aantal velden bedraagt eveneens 64.

het NK deelnam, hij kreeg een omstreden wildcard, maar hij speelde heel relaxed zijn eigen spelletje. En nu willen we natuurlijk wel 'ns wat werk van hem zien. Hier volgen enkele fragmenten uit het NK. Tegen grootmeester Frico Nijboer hield hij de hele partij het heft in handen, maar kwam niet verder dan een remiseachtig eindspel. Althans, dat dacht iedereen. Hij besloot het eindspel uit te melken. Daarmee toonde hij zijn veelzijdigheid.

ZIE DIAGRAM 1

In deze stelling is 44. Pb8+ Kc7 45. Pxa6+ niet mogelijk vanwege 45...Kb7 met paardvangst. Zwart moet echter voortdurend allerlei dreigingen het hoofd bieden. Na het sterke 44. g4! zag Nijboer zich genooddakt zijn f-pion te offeren. Als hij die had opgespeeld, was de witte koning via e4 de zwarte stelling binnengewandeld. Tot het laatst bleef het onduidelijk of het winst of remise was.

ZIE DIAGRAM 2

Stellwagen wikkeld nu af met 65. Pb8 Lxa5 66. Pxa6 Le1 67. Pc7 Lg3 68. Pe6+ Kf6 69. Pf4 Kg5? 70. f6!

ZIE DIAGRAM 3

Pas nu is het uit. Na 70...Kxf6 71.Ph5+ Kg5 72.Pxg3 hxg3 73.Kf3 wint wit het pionneindspel eenvoudig.

Tegen Delemarre kreeg Stellwagen (spelend met zwart) met een kwaliteitsoffer een onweerstaanbare aanval.

ZIE DIAGRAM 4

29...Txf5! 30. Lxf5 Lxf2 31. Le6+ Kf8 32. Pf4 Pxf4 33. gxf4 Pd4+ 34. Kh2

ZIE DIAGRAM 5

34....g3+ 35.Kh3 Pxe6 en nu was het bekeken.

• Op maandag 14 juli start in Blerick de 26e editie van het gezellige internationale zomer-snelschaaktoernooi 'Schaken met de Meester'. Met vijftig deelnemers uit Nederland en Duitsland kreeg het vorige toernooi – de zilveren editie - een passend slotakkoord. Tijdens de finale ontwikkelde zich een concurrentieslag tussen Daan Holtackers en Blerickenaar Martijn Dambacher, momenteel Limburgs sterkste schaker. Martijn haalde ongeslagen de groepswinst en pakte daardoor de toernooiwinst met slechts een half verliespunt. Het toernooi vindt plaats op de maandagen 14, 21 en 28 juli en 4, 11 en 18 augustus. De wedstrijden worden gehouden in zaal Apollo in Blerick. Aanvang 20.00 uur. Per deelnemer worden de beste drie wedstrijddagen geteld. Het leuke van die formule is dat je niet per se elke speelavond hoeft mee te doen. Bij dit toernooi bepaal je zelf hoe vaak je mee doet. Ook de huisschaker die niet gewend is aan clubschaak wordt uitgenodigd eens een keer mee te doen. Aanmelden is nog mogelijk voor aanvang van de speelavond.

Diagram 1

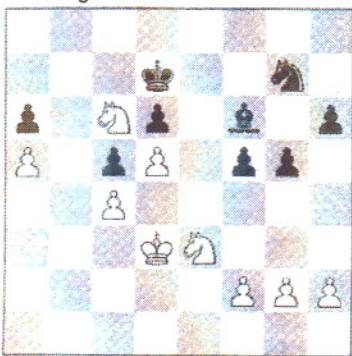

Diagram 2

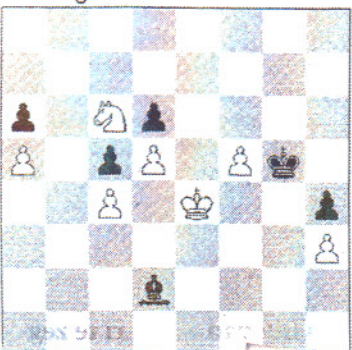

Diagram 3

Diagram 4

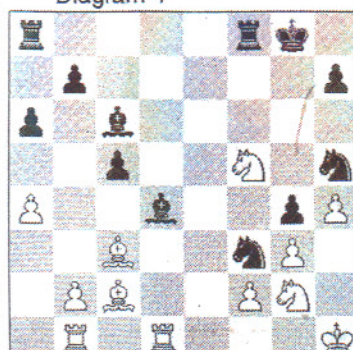
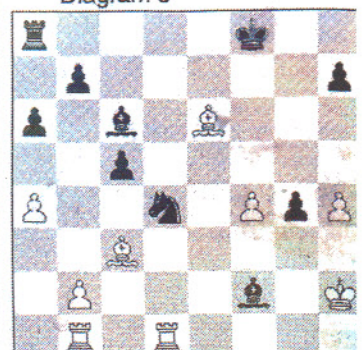

Diagram 5

PENG SUPERIEUR

De kleine uit China afkomstige Zhao Qin Peng is al jaren de nummer één van de Nederlandse schaakvrouwen. Zij kan zich zelfs meten met de vrouwelijke wereldtop. De 37-jarige Peng (vrouwengrootmeester, rating 2433) wist ook dit jaar weer in het Nederlands Kampioenschap voor vrouwen de concurrentie de baas te blijven. Zij was superieur met een score van 9 punten uit 10 partijen. Het betekende haar vierde titel op rij en de vijfde in totaal.

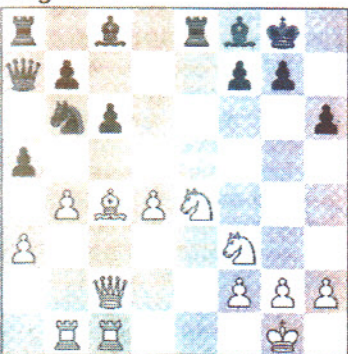
We zien zo meteen een spelfragment van de kampioene uit het NK, met wit tegen Laura Bendsdorp. De confrontaties (alle deelnemers speelden tweemaal tegen elkaar) met Laura Bendsdorp hadden voor Peng een speciaal tintje. Laura Bendsdorp was namelijk niet komen opdagen voor de derde ronde. De 17-jarige Bendsdorp had op die dag een diploma-uitreiking en haar partij kon niet verplaatst worden. Zo kreeg Tea Lanchava een reglementair punt toegewezen. Peng, schaakprofessional, was daar ontstemd over. Haar concurrente Tea Lanchava kreeg op die wijze eenvoudig een punt in de schoot geworpen. „Ik vind dat je op een Nederlands kampioenschap niet een dag weg kunt blijven. Wij komen hier spelen en dienen ons professioneel op te stellen. Door niet op te komen dagen neem je zo'n kampioenschap niet serieus“, zo foeterde Peng. Peng - Bendsdorp

ZIE DIAGRAM 1

In deze stelling is het interessant om te zien wat er zou kunnen gebeuren als wit 20. Peg5 gespeeld zou hebben:

- 20. Peg5!, hxg5
- 21. Pgx5, Ld6
- 22. Lxf7, Kf8
- 23. Dh7 (ZIE DIAGRAM 2)
- of 23. Dg6 met snelle winst.

Diagram 1

Dit werd echter NIET gespeeld. Peng zag iets anders wat ook helemaal niet gek was. 20. Pf6!, gxf6 21. Dg6, Kh8 22. Lxf7, Lg7

ZIE DIAGRAM 3

- 23. Lxe8, Le6
- 24. Lf7, Ld5
- 25. Ph4

ZIE DIAGRAM 4, de eindstelling.

• Het 26e "Jac Jansen snelschaaktoernooi Schaken met de Meester" in Blerick is maandag 14 juli van start gegaan. Dit gezellige internationale zomertoernooi vindt plaats in zaal Apollo. De eerste ronde trok veel deelnemers uit Nederland en Duitsland en kreeg een Duitse en Nederlandse aanvoerder van het eerste tussenklassement.

Armin Thelen uit Nettetal scoorde in zijn groep de volle 7 punten net als de jeugdige Blerickenaar Guido Faasen. Toernooideelnemers hebben er heel wat voor over om mee doen. Ze komen niet alleen van ver, maar er wordt soms ook een behoorlijke

Diagram 2

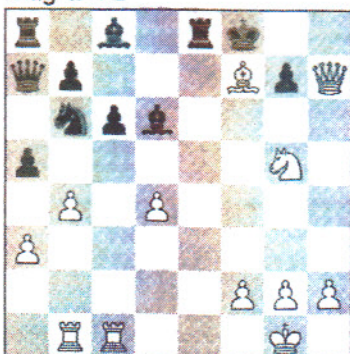

Diagram 3

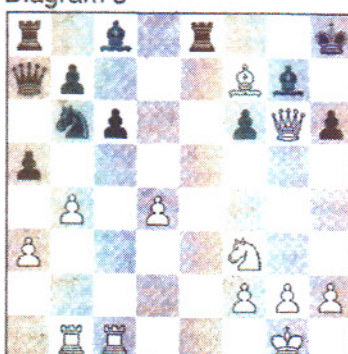

Diagram 4

Vladimir Iljitsj Oeljanov (1870-1924), beter bekend onder de naam Lenin, kennen we als de geestelijk vader van de Sovjet-Unie. Er is een onbekende kant van hem die we de komende weken in deze rubriek nader zullen belichten. Dat is: hij was een verwoed schaker. Dat wordt uitgebeeld op deze tekening.

(tekening J. Miasjutin)

(die het ook landelijk steeds beter doet) en Reyn en Evert Cuppen. Maar met name de huisschaker die niet gewend is aan clubschaak wordt uitgenodigd eens een keer mee te doen. Dat kan vrijblijvend, want bij dit toernooi bepaal je zelf

inspanning geleverd om mee te doen. Jeugd-speler Anton Goos uit Weert had een fietstocht van 40 kilometer in de benen voor hij achter het schaakbord plaatsnam! Als groepswinnaars van de

eerste ronde van maandag kwamen uit het strijdperk: Armin Thelen (Viersen) 7 punten. Guido Faasen (Blerick) 7 punten. Karsten Wiemes (Nettetal) 6 punten. Wim Giesen (Blerick) 5,5 punten. Wolfgang Rothkugel (Brüggen) 5,5 punten. In Blerick speelt jong en oud tegen elkaar. Onder de jeugdige deelnemers bevinden zich bijvoorbeeld Guido Faasen, Marina van Vliembergen

hoeveel avonden je mee doet. De resterende speeldata zijn 21 en 28 juli en 4, 11 en 18 augustus. Aanvang 20.00 uur. Per deelnemer worden de beste drie wedstrijddagen geteld.

• De slechte economische situatie dreigt roet in het eten te gooien bij de hereniging van de schaakwereld. Voor de match tussen Vladimir Kramnik uit Rusland en Peter Leko uit Hongarije ligt onvoldoende geld op tafel. De match stond deze zomer op het programma in Boedapest, met als inzet ruim een miljoen dollar.

De Engelse Einstein Group, die de rechten van match en organisatie bezit, heeft meegedeeld dat geïnteresseerde sponsors en de Hongaarse regering het benodigde bedrag niet kunnen opbrengen. Het mediabedrijf heeft aangekondigd dat de match voorlopig naar het najaar is doorgeschoven.

Hetzelfde is eerder gebeurd met de match tussen de Rus Garry Kasparov en de Oekraïener Ruslan Ponomarev. Deze wordt nu definitief in november gehouden in Buenos Aires na een garantstelling van de Argentijnse regering. De match wordt gehouden onder verantwoordelijkheid van de wereldschaakbond FIDE. De winnaars van de twee matches treffen elkaar in een finale waaruit de nieuwe officiële wereldkampioen tevoorschijn moet komen. Daarmee komt een einde aan de scheuring die de schaakwereld sinds 1993 treft. In dat jaar onttrokken Kasparov en de Engelsman Nigel Short zich aan de supervisie van de FIDE. Ze richtten een eigen organisatie op waarin de financiële belangen naar hun mening professioneler werden behartigd. Sindsdien was er steeds een wereldkampioen van de bond en een uit het kamp van Kasparov.

LENIN (1)

Vladimir Iljitsj Oeljanov (1870-1924), beter bekend onder de naam Lenin, was een verwoed schaker. De grote man achter de Oktoberrevolutie van 1917 die een omwenteling betekende in de Russische geschiedenis, kwam uit een welgesteld burgerlijk en intellectueel milieu. Zijn vader Ilja was inspecteur voor het lager onderwijs. In dit artikel zullen we ons niet met de (Russische) politiek bezighouden. We willen in een rubriek als deze waarin het over schaken gaat of toch zeker behoort te gaan, het schaakleven belichten van deze voor de geschiedenis zo belangrijke man.

Vader Ilja leerde alle kinderen schaken (acht kinderen, maar twee van hen overleden binnen een jaar na de geboorte). Vladimir leerde het schaakspel toen hij acht á negen jaar was. Het duurde niet lang of de leerling versloeg zijn meester. Vanaf z'n vijftiende jaar bleef Vladimir zijn vader de baas op het schaakbord. Er zijn van de schakende Vladimir foto's, tekeningen en schilderijen bewaard gebleven. Op een tekening, waarschijnlijk daterend uit 1884, is de familie Oeljanov te zien met in hun midden een schaakspel. Er was in het gezin sprake van een bloeiend schaakleven.

Vladimir schaakte ook veel met zijn oudere broer Alexander. Ook voor hem werd hij al gauw te sterk. Vader Ilja kwam in 1886 te overlijden. Broer Alexander werd in 1887 opgehangen wegens betrokkenheid bij een complot om de tsaar te vermoorden. Deze gebeurtenis maakte veel indruk op de jonge Vladimir en het versterkte zijn haatgevoelens tegen het tsaristisch bewind.

Lenin schaakt tegen drie man (voor een toelichting zie de tekst).

Vladimir studeerde aan het gymnasium. Daarna ging hij rechten studeren in Kazan. Tijdens zijn periode in Kazan speelde hij vaak. Hij bezocht er een schaakclub. In Samara, waar hij daarna verbleef, schaakte hij tegen de beste spelers van die stad. In de winter van 1889 wist hij een handicaptoernooi (waarin de zwakkere speler materiaal voorsprong krijgt) met tien deelnemers te winnen. Welk niveau hij precies heeft bereikt, is niet bekend. Hij moet echter wel een bovengemiddelde clubschaker zijn geweest. Hij nam het spel immers heel serieus. Hij hield ervan om hardnekkig worstelend naar de beste zet te zoeken en genoot van de inspanning om een uitweg te vinden in een moeilijke, soms wanhopige situatie. Bij hem stond de schoonheid van de partij voorop. Hij was een aanvalsspeler. Hij had liever een goed spelende dan een slecht spelende tegenstander. In Samara kwam hij via-via in contact met Andrej Hardin. Hij schaakte vaak bij Hardin thuis. Deze Hardin heeft het opgenomen tegen grootheden van wereldniveau uit die tijd als Tsjigorin, Alapin en Schiffers. Dat is een belangrijke aanwijzing voor de speelsterkte van Vladimir Iljitsj Oeljanov ("Lenin"). Want als een man als Hardin, die opgewassen is tegen topspelers, je serieus

neemt, dan kún je er wat van. Helemaal zijn er echter van Lenin geen uitslagen bekend of resultaten in evenementen. Ook zijn er geen partijen bewaard gebleven. Wellicht heeft Lenin zijn partijen nooit genoteerd, maar ook dat is niet bekend.

Wel is er een probleem dat hij gecomponeerd zou hebben (ZIE DIAGRAM 1). De opdracht is: wit geeft mat in 2 zetten. De oplossing: 1. Td6, Kxd6 2. Db8 mat. Een probleemcompositie van zijn vriend Lepeschinski (ZIE DIAGRAM 2) zou hij probleemloos opgelost hebben. De opdracht is: wit geeft mat in 3 zetten. De oplossing: 1. La2, d5 2. d4, cxd3 3. Lxd5 mat.

In 1897 werd hij door de regering voor een periode van drie jaar verbannen naar Siberië. Tijdens zijn verbanning hield hij zich veel bezig met lezen, zwemmen, jagen en natuurlijk ook schaken. Tijdens de jaren in Siberië maakte hij ook zijn vrouw wegwijs op schaakgebied, maar voor haar bleef het bij kennismaken met schaken. Zij ging er niet in verder. Wel kon zij nu, als zij naar de verrichtingen van haar man keek, beter begrijpen wat er op het bord gebeurde. Ze kon nu ook beter zijn dromen begrijpen...! Want Lenin mompelde 's nachts in zijn slaap wel eens: „Als hij met zijn paard hier naar toe gaat, ga ik met mijn toren daar naar toe." Lenins vriend Lepeschinski, die vaak met hem schaakte, heeft in Siberië eens met twee anderen tegen Lenin geschaakt, Lepeschinski, Starkow en Krischanowski. Hiervan is een schil-

derij gemaakt (ZIE FOTO LINKS). Daarop zijn de drie te zien aan de ene kant van het bord. Aan de andere kant zit Lenin, ver over het bord heen gebogen. Zijn hoofd hangt, alsof het uit steen gehouwer is, roerloos boven het bord. Wie er won? Lenin!

● Maandag jl. was de tweede ronde van het gezellige internationale zomer-snelschaaktoernooi "Schaken met de Meester" in zaal Apollo in Blerick. Het aantal deelnemers kwam in deze ronde al op 45. Dit was niet het laatst te danken aan de delegatie van SV Leudal met schakers als Arthur Hendrickx (de Limburgse jeugdleader), Raoul Lemmen (de jonge gediplomeerde KNSB-jeugdtrainer-A) en Coen Oosse. Ook onder de huisschakers bevonden zich enkele nieuwe gezichten. Bij de jeugd leidt Mart Nabuurs uit Venlo met 9 punten op de voet gevolgd door Guido Faassen.

Als groepswinnaars kwamen uit het strijdperk:

Christian Bush (Grefrath) 6,5 punten.

Peter Stokkermans (Dongen) 6,5.

Armin Thelen (Viersen) 6.

Wieslaw Pawlowski (Tegelen) 6.

Ben Veldhuis (Blerick) 6.

Herman Moonen (Nettetal) 6.

De stand aan de kop van het klassement is

1. Armin Thelen (Viersen) 13 punten,

2. Karsten Wiemes (Nettetal) 11 punten,

3. Mart Nabuurs (Venlo) 10,5 punten,

Herman Moonen (Nettetal) 10,5 punten.

Het snelschaaktoernooi vindt nog plaats op de maandagen 28 juli en 4, 11 en 18 augustus, aanvang 20.00 uur. Per deelnemer worden de beste drie wedstrijddagen geteld.

DIAGRAM 1

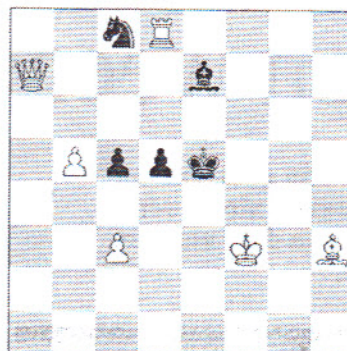
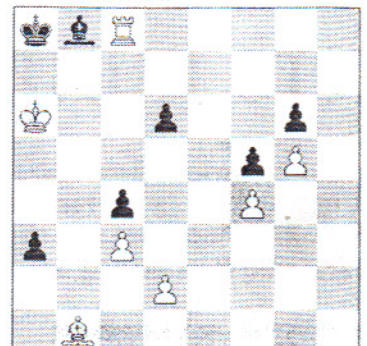

DIAGRAM 2

LENIN (2, SLOT)

Toen in 1900 de periode van zijn verbanning van drie jaar naar Sibirië ten einde liep, brak voor Vladimir Iljitsj Oeljanov, beter bekend als Lenin, een nieuw tijdperk aan. Hij ging een krant uitgeven, die illegaal in Rusland verspreid werd. Hij werkte druk aan zijn politieke ideeën, waarmee hij uiteindelijk een van de grote mannen werd achter de Russische revolutie in 1917 en de oprichting van de Sovjet-Unie.

Lenin had het dus druk. Hij kon werken als geen ander. Maar toch bleef hij enthousiast voor een van

zijn voornaamste hobby's, het schaken. Schaken was in zijn ogen 'gymnastiek voor het verstand'. Over schaken zei hij eens: „Het schaakspel is niet alleen een spel maar ook een soort kunst. Het vereist veel tijd, werk en uithoudingsvermogen. Zonder twijfel is het schaakspel ook in de vrije tijd zeer zinvol, want bij deze hersengymnastiek worden tegelijkertijd het geheugen, de conditie en het logisch denken getraind". Na 1900 kwam hij op veel plaatsen. Ook verbleef hij een periode in Parijs. Tijdens die Franse periode

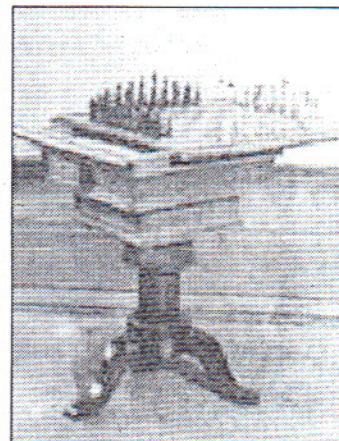
schaakte hij veel in zijn stamkroeg, een schaakcafé aan de Avenue d'Orléans. Hij bood een Franse vriend eens een voorsprong van een paard aan.

Deze nam het aanbod niet aan. Waarop Lenin zei dat de Fransman daar nog wel spijt van zou krijgen, omdat hij dan gauw genoeg, in plaats van een paard voor te staan, een paard achterstand zou krijgen. En deze profetische woorden werden bewaarheid. Waarop Lenin tegen zijn tegenstander zei: „Bent u nu tevreden?"

Bekend is verder dat Lenin in 1908 bij zijn bezoek aan de schrijver Maxim Gorky op het Italiaanse eiland Capri een schaakpartij speelde tegen de bolsjewiek Alexander Bogdanov. Daar bestaat een foto van. Op deze foto (links op de pagina) zien we aan de linkerkant de jonge revolutionaire leider Lenin. Hij schaakt in de buitenlucht. Hij speelt met de zwarte stukken. Hij draagt een bolhoed en bestudeert geconcentreerd de stelling. Rechts zit Bogdanov, eveneens naar het bord turend. Een van de toeschouwers bij de partij is Gorky (zittend op de balustrade van het balkon; zijn hoofd heeft hij olijk scheef op zijn hoofd gezet). De andere toeschouwers zijn Vladimir Bazarov (geheel links op de foto), Zinovii Peskov en de vrouw van Bogdanov. Bazarov zou tot de fractie van de mensjewieken gaan behoren. Met hem liep het slecht af. Tezamen met andere mensjewieken werd hij in 1931 berecht. In 1937 werd hij neergeschoten.

Lenin werd ziek in mei 1921. Hij kreeg een beroerte. Ook tijdens zijn ziekte behield hij nog zijn interesse in het schaken. Op zijn ziekbed vroeg hij om boeken en tijdschriften en schaakbladen. Hij hield er van om de in de bladen opgegeven

schaakproblemen en schaakstudie op te lossen. Hij wist probleemcomposities binnen enkele minute op te lossen. In november van dat jaar kreeg hij een tweede attaque. Op 10 maart 1923 beroofde een derde beroerte hem van zijn spraakvermogen. Hij overleed op 21 januari 1924.

De uit 1900 daterende schaaktafel van Lenin met een geheim vakje.

In het Lenin-museum in Moskou getuigen diverse voorwerpen van zijn voorliefde voor het schaken. Zo is er bijvoorbeeld een schaaktafel met een geheim. De uit 1900 daterende tafel bevatte een geheim vakje dat diende om verboden revolutionaire literatuur te verstopten. Hoewel de politie vaak bij hem op bezoek kwam om de woning te doorzoeken, wisten zij nooit het geheim van de schaaktafel te ontdekken. Ze stonden niet stil bij de gedachte dat onder het schaakbord nog iets anders verborgen zou kunnen zijn dan de schaakstukken. De werkelijkheid was dat de sluwe Lenin op die plek zijn paperassen verborg. Op die wijze werkte hij aan de revolutie!

Lenin (links met bolhoed) schaakt tegen Bogdanov. De toekijkende man met hoed is de bekende schrijver Maxim Gorky.